

Zarządzanie łańcuchami dostaw żywności w Polsce. Kierunki zmian.

Wacław Szymanowski

Książka jest pierwszą na naszym rynku monografią poświęconą funkcjonowaniu łańcuchów dostaw na rynku żywności w Polsce. Podstawową tezą pracy jest ukazanie konieczności wykorzystania technologii informacyjnych do budowy nowoczesnych łańcuchów dostaw żywności jako jednego z istotniejszych warunków konkurencyjności polskiej żywności na rynkach europejskich. Wiąże się to ze stworzeniem strategii przebudowy łańcuchów dostaw opartej na zastosowaniu technologii informacyjnych co prowadzi do wzrostu ich przezroczystości dzięki zapewnieniu: standardów jakościowych, bezpieczeństwa żywności, a także innowacyjności nowych produktów, technologii, rozwiązań organizacyjnych. Działania te umożliwiają zbudowanie więzi partnerskich między uczestnikami łańcuchów dostaw i elastyczne dostosowanie się do coraz bardziej zmiennych warunków rynkowych.

Spis treści:

Wykaz podstawowych skrótów

Wprowadzenie

Wykorzystanie technologii informacyjnych do zarządzania łańcuchami i sieciami dostaw w warunkach globalizacji rynku żywności

Megatrendy i ich oddziaływanie na rynek żywności

Rozwój technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych i ich wpływ na przebudowę łańcuchów i sieci dostaw żywności hipoteza badawcza

Rozdział 1. Geneza, pojęcia, podstawy i metody badań łańcuchów i sieci dostaw

- 1.1. Podstawowe pojęcia i specyfika zarządzania łańcuchami i sieciami dostaw, ich różnice
- 1.2. Podstawy teoretyczne i badawcze tworzenia łańcuchów i sieci dostaw
 - 1.2.1. Wkład instytucjonalnej szkoły teorii przedsiębiorstwa
 - 1.2.2. Podejście systemowe w zarządzaniu łańcuchami dostaw
 - 1.2.3. Podejście procesowe do zarządzania łańcuchami dostaw
 - 1.2.4. Wielowymiarowa koncepcja jakości. Pojęcie i zasady zarządzania jakością
 - 1.2.5. Wkład zarządzania strategicznego do zarządzania łańcuchami i sieciami dostaw
 - 1.2.6. Koncepcja przedsiębiorstwa szczupłego i zwinnego
 - 1.2.7. Podejście sieciowe do zarządzania łańcuchami dostaw
- 1.3. Etapy tworzenia zintegrowanego i wirtualnego systemu zarządzania łańcuchem dostaw
- 1.4. Modelowanie i zasady przebudowy łańcuchów i sieci dostaw
 - 1.4.1. Zasady orientacji funkcjonalnej a zasady orientacji procesowej
 - 1.4.2. Radykalne i inkrementalne podejście do zarządzania procesami biznesowymi
 - 1.4.3. Modelowanie referencyjne
 - 1.4.4. Metodologia ciągłego usprawniania łańcuchów i sieci dostaw traktowanych jako procesy
 - 1.4.5. Adaptacja metody ciągłego usprawniania do przebudowy łańcuchów i sieci dostaw
 - 1.4.6. Kryteria oceny wyboru wariantu rekonstruowanego łańcucha dostaw
 - 1.4.7. Benchmarking jako podstawa realizacji metody „najlepsze praktyki”

1.5. Podsumowanie: Strategia przebudowy łańcucha dostaw z orientacji produkcyjnej na orientację na klienta – uwarunkowania jej realizacji

Rozdział 2. Analiza tradycyjnego systemu dystrybucji produktów żywnościowych na przykładzie rynku mleka

2.1. Koncepcja systemu gospodarki żywnościowej, ujęcie marketingowe: funkcje i instytucje

2.1.1. Pojęcie i składowe systemu gospodarki żywnościowej

2.1.2. Podejście funkcjonalne do systemu gospodarki żywnościowej jako systemu marketingowego

2.1.3. Podejście instytucjonalne do systemu gospodarki żywnościowej jako systemu marketingowego

2.1.4. System gospodarki żywnościowej jako łańcuch żywnościowy

2.1.5. Charakterystyka żywności i trendów jej konsumpcji jako czynnika restrukturyzacji łańcucha żywnościowego

2.2. Jakość żywności. Czynniki charakteryzujące łańcuch żywnościowy

2.2.1. Czynniki oddziałujące na jakość produktów w łańcuchu żywnościowym

2.2.2. Zintegrowany model zarządzania jakością żywności; funkcje, cechy

2.2.3. Relacje pomiędzy systemami zarządzania jakością a zarządzania bezpieczeństwem żywnościowym

2.3. Kanały dystrybucji: pojęcie oraz rodzaje jako podstawa diagnozy tradycyjnych systemów dystrybucji żywności

2.3.1. Pojęcie kanału marketingowego, rodzaje, zasady przebudowy

2.3.2. Diagnoza i zasady przebudowy tradycyjnych kanałów dystrybucji

2.4. Konieczność przebudowy systemu dystrybucji żywności w Polsce w latach 90

2.5. Pogłębiona analiza systemów dystrybucji na rynku mleka i produktów mleczarskich i ich przebudowa w latach 1990–2006

2.5.1. Zmiany na rynku mleka w okresie transformacji systemowej

2.5.2. Zmiany na rynku mleka w okresie przygotowań przedakcesyjnych do wstąpienia Polski do Unii Europejskiej

2.5.3. Zmiany na rynku mleka w okresie po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej

2.6. Wpływ jakości mleka i produktów mleczarskich w Polsce na warunki ich dystrybucji

2.7. Podsumowanie rozdziału

Rozdział 3. Ewolucja form handlu i ich wpływ na infrastrukturę łańcuchów logistycznych

3.1. Przyszła pozycja handlu w tworzeniu wartości dla klienta. Etapy jej rozwoju w Europie i Polsce

3.1.1. Ewolucja form dystrybucji w Europie w drugiej połowie XX w.

3.1.2. Ewolucja form handlu w Polsce na przełomie XX i XXI w.

3.1.3. Tendencje w przyszłym rozwoju sieci handlowej: na świecie, w Europie i w Polsce. Czynniki determinujące zmiany

3.2. Rynki rzeczywiste handlu żywnością w Polsce

3.2.1. Działalność tradycyjnych ogniw handlu hurtowego

3.2.2. Rynki hurtowe, giełdy towarowe i aukcje

3.2.3. Centra usług dystrybucyjnych i logistycznych

3.3. Centra logistyczne jako elementy infrastruktury łańcuchów logistycznych

3.3.1. Pojęcie, cechy centrów logistycznych

3.3.2. Rola, zadania i funkcje centrów logistycznych – CL

- 3.3.3. Rodzaje i uwarunkowania rozwoju centrów logistycznych – CL. Przyszły model dla Polski
- 3.4. Wielkopolska Gildia Rolniczo-Ogrodnicza jako przykład ewolucyjnego modelu budowy centrum logistycznego
 - 3.4.1. Geneza i historia powstania WGRO S.A.
 - 3.4.2. Działalność centrum logistyczno-dystrybucyjnego
 - 3.4.3. System logistyczny dla Wielkopolskiej Giełdy Rolno-Ogrodniczej S.A.
 - 3.4.4. Perspektywy rozwoju Wielkopolskiej Gildii Rolno-Ogrodniczej S.A.
- 3.5. Operator logistyczny jako ogniwo łańcucha dostaw
- 3.6. Automatyczne Zbieranie Danych (ADC) jako element infrastruktury zarządzania łańcuchami dostaw
 - 3.6.1. Uwarunkowania powstania i pojęcie Automatycznej Identyfikacji (AI)
 - 3.6.2. Elektroniczna wymiana danych – EDI i jej wykorzystanie w logistyce. Standardy komunikatu EDI
- 3.7. Śledzenie produktów żywnościowych i odpowiedzialności
 - 3.7.1. Specyfika i struktura Łącucha i Sieci Dostaw Żywności – FSCN
 - 3.7.2. Geneza śledzenia i zapewniania bezpieczeństwa żywności w łańcuchach i sieciach dostaw
 - 3.7.3. Pojęcie traceability, znaczenie dla uczestników łańcuchów i sieci dostaw żywności
 - 3.7.4. Czynniki determinujące złożoność problemu identyfikowalności w FSCN
- 3.8. Podsumowanie rozdziału

Rozdział 4. Ewolucja systemów informatycznych wspomagających zarządzanie wytwarzaniem w ogniwach łańcucha dostaw

- 4.1. Pojęcie systemu informatycznego wspomagającego zarządzanie na poziomie przedsiębiorstwa
- 4.2. Typologia i ewolucja systemów wspomagania planowania – klasy MRP-ERP w ogniwach łańcucha dostaw
 - 4.2.1. Podstawowe pojęcia i koncepcje związane z projektowaniem systemów wspomagania planowania
 - 4.2.2. Ewolucja systemów wspomagania planowania klasy MRP – ERP
- 4.3. Przykład zastosowania systemu klasy MRP dla planowania w przemyśle spożywczym
 - 4.3.1. Przykład zastosowania systemu klasy MRP dla planowania produkcji w MŚP przemysłu piekarsko-ciastkarskiego
 - 4.3.2. Uwarunkowania zastosowania systemów informatycznych wspomagania planowania w przemyśle spożywczym i ich efekty
 - 4.3.3. Przykłady wdrożeń systemów zarządzania w przemyśle spożywczym w latach 2000+
 - 4.3.4. Aktualne propozycje systemów wspomagania zarządzania przedsiębiorstwami przemysłu spożywczego
- 4.4. Charakterystyka systemów planowania opartych na zarządzaniu czasem
 - 4.4.1. Istota koncepcji Just in Time – JIT
 - 4.4.2. System zarządzania zapasami przez dostawcę; zalety i wady
 - 4.4.3. Koncepcja efektywnej obsługi klienta: geneza, zadania i struktura
 - 4.4.4. Kolejne etapy wzrostu współpracy uczestników łańcucha dostaw
- 4.5. Rozszerzona koncepcja zarządzania czasem – JIT II i wpływ na strategię wytwarzania ogniw łańcucha dostaw
- 4.6. Koncepcja obsługi klienta jako instrumentu zarządzania łańcuchem dostaw. Modele przebudowy łańcucha dostaw na orientację na klienta
 - 4.6.1. Pojęcie, składowe, etapy, mierniki kształtowania poziomu obsługi klienta

- 4.6.2. Zadania, struktura, etapy i korzyści Efektywnej Obsługi Klienta – ECR
- 4.6.3. Zarządzanie kategorią jako strategia integracji producentów z detalistami
- 4.6.4. Ciągłe uzupełnianie zapasów jako narzędzie zarządzania popytą produktów
- 4.7. Podsumowanie rozdziału

Rozdział 5. Internetowe formy dystrybucji produktów żywnościowych w Polsce

- 5.1. Wzrost znaczenia handlu za pośrednictwem Internetu
- 5.2. Alternatywne kanały dystrybucji żywności w Polsce w obszarze hurtu
 - 5.2.1. Elektroniczne platformy handlowe i logistyczne
 - 5.2.2. Zaufanie i ryzyko w procesie transakcji w Elektronicznej Platformie Handlowej
 - 5.2.3. Przykłady internetowych branżowych rynków żywnościowych w obszarze hurtu
- 5.3. Alternatywne kanały dystrybucji żywności w Polsce w obszarze handlu detalicznego
 - 5.3.1. Modele sklepu internetowego
 - 5.3.2. Przykłady sklepów internetowych
 - 5.3.3. Ankietowa ocena zakupów detalicznych żywności przy pomocy Internetu
 - 5.3.4. Ocena polskich sklepów internetowych
- 5.4. Aukcja Internetowa jako Elektroniczny Model i możliwości jego wykorzystania w dystrybucji żywności
 - 5.4.1. Pojęcie aukcji internetowej, rodzaje i przebieg
 - 5.4.2. Koncepcja elektronicznego modelu biznesu; jego rodzaje i ewolucja wykorzystania
- 5.5. Podsumowanie rozdziału

Rozdział 6. Przyszłe kierunki wykorzystania koncepcji zarządzania łańcuchami dostaw żywności w Polsce na podstawie najlepszych europejskich praktyk

- 6.1. Zarządzanie łańcuchami dostaw z wykorzystaniem systemów MPC
- 6.2. Relacje dostawcy z klientami jako wyraz strategii zarządzania odchudzonymi i elastycznymi systemami logistycznymi
 - 6.2.1. Podstawowe strategie konkurencji łańcuchów dostaw
- 6.3. Warunki realizacji strategii przezroczystości i elastyczności
 - 6.3.1. Uwarunkowania zewnętrzne. Geneza, zadania, struktura, standardy, przyszłość systemu GSI
 - 6.3.2. Uwarunkowania realizacji koncepcji śledzenia i zapewniania bezpieczeństwa w łańcuchach dostaw żywności na podstawie badań
 - 6.3.3. Zasady organizacji systemu informacyjnego śledzenia żywności w łańcuchach i sieciach dostaw żywności
 - 6.3.4. Przykład rozwiązania problemu zarządzania jakością sieci dostaw trzody chlewnej na pograniczu holendersko-niemieckim
- 6.4. Strategie konkurencji integratora zarządzania łańcuchem dostaw żywności
 - 6.4.1. Strategie konkurencji łańcucha dostaw a strategia technologii informacyjnych
 - 6.4.2. Zasady formułowania strategii konkurencji na rynku żywności
 - 6.4.3. Strategie jakości – integrator współpracy wielkie sieci handlowe
 - 6.4.4. Strategia produkcji świeżej żywności przez małych producentów rolnych – integrator: sieci handlowe
 - 6.4.5. Strategia przezroczystości oparta na podejściu procesowym – integrator: producent żywności
 - 6.4.6. Koncepcja budowy modelu opartego na relacjach bilateralnych pomiędzy producentem żywności a sieciami handlowymi. Koncepcja jakości rozszerzona o zaufanie
- 6.5. Procedura przebudowy łańcucha i sieci dostaw produktów żywnościowych zwiększająca efektywność

- 6.6. Tworzenie więzi partnerskich z wykorzystaniem technologii informatycznych
- 6.7. Schemat przebudowy łańcuchów i sieci dostaw
- 6.8. Podsumowanie rozdziału

Podsumowanie

Kierunki zmian

Bibliografia